

Факултет Правни

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

(Број захтева)

Веће научних области правно-економских наука

(Назив већа научне области коме се захтев упућује)

(Датум)

ЗАХТЕВ**за давање сагласности на одлуке о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и о именовању комисије за одбрану**

Молимо да, сходно члану 48 ст. 5 тач. 4) Статута Универзитета у Београду ("Гласник Универзитета", бр. 201/2018, 207/2019, 213/2020, 214/2020, 217/2020, 230/21, 232/22, 233/22 и 236/22), дате сагласност на одлуку о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације:

КАНДИДАТКИЊА: **Гордана (Зоран) Крстић**

(име, име једног од родитеља и презиме)

студенткиња докторских студија на студијском програму Право,

уписана на докторске студије 2017/2018. године,

пријавила је тему докторске дисертације дана 24. октобра 2019. године, под називом:**„Јавно тужилаштво у систему поделе власти“**из научне области: уставноправнаУниверзитет је дана 7.5.2020.својим актом
под бр.61206-1277/2-20дао сагласност на предлог теме
докторске дисертације

која је гласила:

„Јавно тужилаштво у систему поделе власти“

Име и презиме ментора: проф. др Владан Петров

Комисија за оцену докторске дисертације именована је на седници одржаној 23. фебруара 2026. године одлуком факултета под бр. 04-266/2, у саставу:

	Име и презиме члана комисије	звање	научна област	Установа у којој је запослен
1.	Др Владан Петров	редовни професор	уставноправна	Универзитет у Београду – Правни факултет
2.	Др Танасије Маринковић	редовни професор	уставноправна	Универзитет у Београду – Правни факултет
3.	Др Ђорђе Марковић	доцент	уставноправна	Универзитет у Београду – Правни факултет
4.	Др Мирослав Ђорђевић	научни сарадник	уставноправна	Институт за упоредно право

Напомена: уколико је члан Комисије у пензији навести датум пензионисања.

Датум стављања извештаја Комисије и докторске дисертације на увид јавности: 25. април 2026. године.

Наставно-научно веће факултета усвојило је извештај Комисије за оцену докторске дисертације на седници одржаној дана 27. маја 2026. године.

Комисија за одбрану докторске дисертације именована је на седници одржаној 27. маја 2026. године одлуком факултета под бр. 04-266/6, у саставу:

	Име и презиме члана комисије	звање	научна област	Установа у којој је запослен
1.	Др Владан Петров	редовни професор	уставноправна	Универзитет у Београду – Правни факултет
2.	Др Танасије Маринковић	редовни професор	уставноправна	Универзитет у Београду– Правни факултет
3.	Др Ђорђе Марковић	доцент	уставноправна	Универзитет у Београду – Правни факултет
4.	Др Мирослав Ђорђевић	научни сарадник	уставноправна	Институт за упоредно право

Напомена: уколико је члан Комисије у пензији навести датум пензионисања.

Професор др Бојан Милисављевић

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

- Прилози:
- 1. Одлука Наставно-научног већа о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и одлука о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације
 - 2. Извештај Комисије о оцени докторске дисертације

Напомена: Факултет доставља Универзитету захтев са прилозима у електронској форми и у једном писаном примерку за архиву Универзитета

На основу члана 26. Статута Универзитета у Београду - Правног факултета и члана 41 Правилника о докторским студијама на Универзитета у Београду - Правном факултету из 2019. године, Наставно-научно веће Универзитета у Београду - Правног факултета, на XVII седници, одржаној 27. маја 2026. године, донело је

О Д Л У К У

Члан 1.

Прихвата се извештај Комисије за преглед и оцену докторске дисертације **Гордане Крстић (ДС 2017-27)**, под насловом „**Јавно тужилаштво у систему поделе власти**“ и одређује комисија за одбрану, у саставу:

др Владан Петров, редовни професор
др Танасије Маринковић, редовни професор
др Ђорђе Марковић, доцент
др Мирослав Ђорђевић, научни сарадник Института за упоредно право

Универзитет у Београду је 7. маја 2020. године, актом под бројем: 61206-1277/2-20, дао сагласност на предлог теме докторске дисертације и одређивање проф. др Владана Петрова за ментора.

Кандидаткиња је објавила радове:

- 1) „Концепт притвора у судској пракси“, *Crimen*, бр. 1/2018, стр. 71-102.
- 2) „Републички јавни тужилац – између политике и права – шта односи превагу?“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, бр. 83/2019, стр. 285-308.
- 3) „Злостављање и мучење од стране полицијских службеника из угла јавног тужилаштва“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, бр. 3/2024, стр. 697-718.

Објављени радови квалификују кандидаткињу за одбрану докторске дисертације.

Члан 2.

О извршењу ове одлуке стараће се Декан Универзитета у Београду - Правног факултета.

04-број: _____

Београд

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА

Проф. др Бојан Милисављевић

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Наставно-научног већа Универзитета у Београду – Правног факултета, која је донета на седници одржаној дана 23. фебруара 2026. године одређени смо за чланове Комисије за преглед и оцену докторске дисертације кандидаткиње **Гордане Крстић** под насловом „**Јавно тужилаштво у систему поделе власти**“. Након што смо прегледали и извршили оцену достављене докторске дисертације на основу члана 40а. став 7. Правилника о докторским студијама на Правном факултету Универзитета у Београду подносимо Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Београду следећи

ИЗВЕШТАЈ

О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Основни подаци о кандидаткињи и дисертацији

1.1. Основни подаци о кандидаткињи

Гордана Крстић рођена је 20. децембра 1985. године у Руми, где је с одличним успехом завршила Основну школу „Душан Јерковић“ и Гимназију „Стеван Пузић“. Правни факултет Универзитета у Београду уписала је школске 2004/05. године, а завршила у фебруару 2009. године, с просеком 9,39. Школске 2009/10. године уписала је мастер студије на међународном правном модулу, које је завршила дана 24. маја 2011. године с просечном оценом 9,25, одбранивши мастер рад на тему „Предлог за реформу Уједињених нација са посебним освртом на Савет безбедности“.

Школске 2017/18. године уписала је докторске студије – уставноправни модул на матичном факултету. У досадашњем току докторских студија, на првој и другој години, положила је следеће испите: Методе научно-истраживачког рада, с оценом 9, први усмени део докторског испита (Уставно право, Политички систем и Људска права) с оценом 9 и други усмени део докторског испита (Парламентарно право и Право локалне самоуправе), с оценом 10, остваривши укупну просечну оцену 9,33. Такође, успешно је одбранила семинарски рад под називом „Државно веће тужилаца као гарант јавнотужилачке самосталности“.

Након завршених основних студија дана 18. јуна 2009. године започела је обављање приправничког стажа у тада Окружном јавном тужилаштву у Београду, одакле је упућена на рад у Друго општинско јавно тужилаштво у Београду. Дан 10. септембра 2010. године засновала је радни однос у Првом основном јавном тужилаштву у Београду на радном месту тужилачки приправник. Правосудни испит положила је у целости у септембру 2011. године. У периоду од 01. јула 2012. до 30. септембра 2014. године била је запослена на радном месту тужилачки помоћник у Првом основном јавном тужилаштву у Београду. У периоду од 01. октобра 2014. године до 15. априла 2018. године била је запослена у Тужилаштву за организовани криминал на радном месту за послове обраде предмета. Дан 16. априла 2018. године изабрана је за заменика јавног тужиоца у Другом основном јавном тужилаштву у Београду, где је радила до 04. јуна 2024. године када је изабрана за јавног тужиоца у Вишем

јавном тужилаштву у Београду, где и сада ради у Посебном одељењу за борбу против високотехнолошког криминала.

Учествовала је на бројним домаћим и међународним конференцијама. Говори енглески и немачки језик, служи се шпанским и португалским језиком.

Написала је и објавила следеће научне и стручне радове:

1. „Злостављање и мучење од стране полицијских службеника из угла јавног тужилаштва“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, 2024, vol. LVIII, бр. 3 (697-718);
2. „Однос медија и јавног тужилаштва у кривичном поступку“, *Медији, казнено право и правосуђе* (ур. Ј. Костић, М. Матић Бошковић), Београд 2024, (215-233);
3. „Негативне јавнотужилачке одлуке“, *Две деценије реформе казног законодавства: искуства и поуке* (ур. В. Турањанин, Д. Чворовић), Златибор, септембар 2023. године, (581-597);
4. „Положај малолетног оштећеног у кривичном поступку“, *Дјеца и малолетници као учиниоци и жртве кривичних дјела – законодавни и институционални оквир* (ур. М. Н. Симовић, Н. Грбић Павловић), Бања Лука, 26-27. април 2024. године, (271-285);
5. „Новине у регулисању уставног положаја јавног тужилаштва са посебним освртом на самосталност“, *Правне празнине и пуноћа права*, том IV, 28. октобар 2023. године, (373-395);
6. „Хитне мере за спречавање насиља у породици у Републици Србији“, *Упоредна анализа прекршајног законодавства у БиХ и регији* (ур. Д. Ерделић), Бијељина, 18-20. мај 2023. године, (65-79);
7. „Сузбијање незаконите трговине културним добрима“, *Crimen*, 1/2023, (97-113);
8. „Процесноправни аспект права на живот“, *Билтен Републичког јавног тужилаштва*, 1/2022 (102-108);
9. „Количина опојне дроге као правична граница криминалне зоне у српском и немачком кривичном законодавству“, *Судски поступак – правда и правичност*, (ур. Ј. С. Перовић Вујачић), Копаоник, 2022, том I, (111-126);
10. „Измене Кривичног законика и практичне последице“, *Отворена питања међународног кривичног права и реформа кривичног права Србије* (ур. Срето Ного), Златибор, 01-05. 06. 2022. године, (390-403);
11. „Поступање јавног тужилаштва у прекршајном поступку“, *Упоредна анализа прекршајног законодавства у БиХ и регији* (ур. Д. Ерделић), Бијељина, 24-26. мај 2022. године, (177-191);
12. „Conditional Release: possibilities and obstacles in Serbia and the Netherlands“ коауторски рад, *Journal of Criminology and Criminal Law*, vol.60, 1/2022, (39-60);
13. „Јавно тужилаштво у ванредном стању“, *Изазови међународног права* (ур. Срето Ного), 12-16. 05. 2021. године, Тара, (221-235);
14. „Допринос јавног тужилаштва унификацији права“, *Унификација права и правна сигурност* (ур. Ј. С. Перовић Вујачић), Београд, 2020, том IV, (95-114),
15. „Јавни тужилац као орган и странка у кривичном поступку – овлашћења и њихов практичних домаћај?“, *Liber amicorum prof. dr Milenko Kreća*, (ур. Срето Ного), Тара, септембар 2020. године, (568-581);
16. „Државно веће тужилаца у Републици Србији – *de lege lata* и *de lege ferenda*“, *Архив за правне и друштвене науке*, 3/4, 2019, (141-162);
17. „Републички јавни тужилац – између политике и права – шта односи превагу?“ *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, 83/2019, год. LVII, (285-308);

18. „Одузимање имовине проистекле из кривичног дела у српском правном поретку – мањкавости законске регулативе и практични ефекти“, *Свеске за јавно право*, бр. 34/2018, (37-51);
19. „Концепт притвора у судској пракси“, *Crimen*, 1/2018, 71-102;
20. „Специјализација државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције са посебним освртом на однос између јавног тужилаштва и полиције“, *Журнал за криминалистику и право*, vol.22, по.3, 2017, (67-88);
21. „Заштита жртве у српском и португалском кривичном законодавству“, *Страни правни живот*, 3/2017, (171-190);
22. „Бесплатна правна помоћ у Републици Србији“, *Свеске за јавно право*, 26/2016, (49-62);
23. „Тужилачки помоћници у Републици Србији – правни положај и перспективе“, *Свеске за јавно право*, 25/2015, (62-72);
24. „Вредновање рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца у Републици Србији“, *Свеске за јавно право*, 20/2015, (50-58).

1.2. Основни подаци о докторској дисертацији

Докторска дисертација кандидаткиње Гордане Крстић под насловом „Јавно тужилаштво у систему поделе власти“ садржи 310 страница основног текста и писана је у складу са важећим Упутством о облику и садржају докторске дисертације која се брани на Универзитету у Београду из 2019. године (формат папира А4, маргине 20 mm, проред подешен на 1 ред, облик писма *Times New Roman*, величина писма основног текста 12 типографских знакова).

Докторска дисертација садржи насловну страну на српском језику на ћириличном и латиничком писму, и енглеском језику, страну са подацима о ментору и члановима Комисије, страну са латинским цитатом која је срж јавнотужилачке функције, стране са подацима о докторској дисертацији на српском и енглеском језику, садржај, једну страну на којој је списак најважнијих скраћеница, основни текст подељен на увод, четири дела и закључак, 31 страну са списком коришћене литературе, биографију на две стране, изјаву о ауторству, изјаву о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и изјаву о коришћењу (укупно четири стране). Истраживачку грађу која је коришћена при изради докторске дисертације чине монографије, уџбеници, зборници радова, приручници, чланци, студије/извештаји, прописи, судска пракса, пракса Уставног суда, Европског суда за људска права, интернет извори и други извори (укупно 544 библиографске јединице).

Докторска дисертација је подељена на следеће делове:

1. Увод
2. Историјат јавног тужилаштва
3. Упоредноправни модели јавног тужилаштва
4. Положај јавног тужилаштва у Републици Србији
5. Јавно тужилаштво кроз призму интернационализације уставног права
6. Закључак.

У складу са чланом 5. и чланом 6. Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду од 20. јуна 2018. године, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ проверила је оригиналност докторске дисертације коришћењем софтвера *iThenticate*. Индекс сличности износи 18%, а све утврђене

појединачне сличности са другим објављеним текстовима износе у два случаја 2%, у седам случајева 1% и у свим осталим случајевима мање од 1%.

Ментор проф. др Владан Петров је на основу увида у извештај о оригиналности дао позитивну оцену докторске дисертације, утврдивши да је наведени индекс сличности последица цитирања, упућивања на правне прописе, коришћења општих места и података, као и библиографских података о коришћеној литератури.

2. Предмет и циљ докторске дисертације

Предмет докторске дисертације кандидаткиње јесте положај јавног тужилаштва у систему поделе власти и прецизно је дефинисан, теоријски утемељен и разграничен у методолошком смислу. Кандидаткиња је истраживала положај јавног тужилаштва кроз призму начела поделе власти. У оквиру посебног дела Устава Србије под називом „Уређење власти“ регулисано је јавно тужилаштво, а композиција и номотехника уставног текста су веома важни, јер су упориште за законско и подзаконско регулисање и за тумачење воље уставотворца. Неспорно је да је Народна скупштина носилац уставотворне и законодавне власти, да Влада и председник Републике чине извршну власт, а да судска власт припада судовима. Међутим, поставља се питање које место заузима јавно тужилаштво у систему поделе власти – да ли је део извршне власти или је пак ближе судској власти. Ова дилема постала је нарочито актуелна након што су компетенције јавног тужилаштва проширене на спровођење истраге, када се тужилаштво из улоге странке у истражном поступку, преобразило у орган предистражног и истражног поступка, који је дужан да на законит и непристрасан начин прикупи доказе у корист и на штету окривљеног. Такође, важна унапређења учињена су и Амандманима на Устав из 2022. године када је избор носилаца јавнотужилачке функције поверен Високом савету тужилаштва, са изузетком Врховног јавног тужиоца, кога бира Народна скупштина. Тада је укинут монократски тип уређења јавног тужилаштва, а поред главних јавних тужилаца и Врховног јавног тужиоца, и јавни тужиоци су постали носиоци јавнотужилачке функције у пуном капацитету.

У литератури и у стручној јавности постоје опречни ставови у погледу квалификовања јавног тужилаштва, премда се могу уочити тачке интеракције са представницима других органа власти. Ова питања су детаљно разложена у докторској дисертацији имајући у виду да је неспорно у појединим сегментима статуса и надлежности јавно тужилаштво ближе извршној власти, а у другима судској власти.

Својство независности је инхерентно судској власти, а Устав јавном тужилаштву приписује самосталност. Судство, које је посебна грана власти у односу на законодавство и егзекутиву, темељно је елаборирано у научној и стручној јавности. То није случај са јавним тужилаштвом, јер се уз изражавање појединих организационих и функционалних специфичности у односу на судове, оно неретко своди на сходну примену правних правила о судовима и судијама, нпр. о месној надлежности, изузећу, и сл.

Стога је од изузетног значаја научно детерминисање правног положаја и уређења јавног тужилаштва, поступка избора носилаца јавнотужилачке функције, вредновања рада, одговорности и престанка јавнотужилачке функције, јер су то градивни елементи јавног тужилаштва као државног органа.

Са аспекта надлежности, јавно тужилаштво је државни орган, од чијих радњи и поступања зависи кривично гоњење учинилаца кривичних и других кажњивих дела, ефикасност домаћег правосудног система и капацитет државе да обезбеди владавину права и заштити људска и мањинска права и слободе. То је и орган који има функцију заштите јавног интереса, што је шири појам од државног интереса и обухвата низ процесних механизма које јавни тужилац може да употреби ради заштите права грађана.

Ради адекватног уставног позиционирања јавног тужилаштва обрада изабране теме је обухватила и анализу поступања овог органа у поступку пред Уставним судом по уставним жалбама, као и у поступку нормативне контроле, где је недвосмислено заступљен став да је јавно тужилаштво орган правосуђа. Његов положај и надлежности могу бити угрожени у изузетним околностима, као што је то код нас био случај за време трајања ванредног стања, али је и тада јавно тужилаштво морало превасходно да се креће у границама закона и заштите људских права.

Даље истраживање залази у област статуса и функционисања јавног тужилаштва кроз акте међународних и регионалних организација, који потврђују принцип његове самосталности и одвојености од извршне власти, посебно у функционалном смислу, када је реч о кривичном гоњењу. Предмет докторске дисертације, поред поменутих питања, обухвата и анализу поступања јавног тужилаштва с аспекта праксе Европског суда за људска права, чиме се остварује аналитичка и практична сврха, јер резултати треба да послуже на само као осврт на добру или лошу јавнотужилачку праксу – на плану доследне примене начела законитости и правичног вођења кривичног поступка, већ и да потенцијално послуже као база за спречавање повреде права у ранијој фази у сличним предметима и унапређење квалитета јавнотужилачког посла.

Тесно у вези са предметом стоји и циљ истраживања уставноправног положаја јавног тужилаштва, који је комплексан и огледа се у јаснијем и правилнијем схватању његовог положаја кроз теоријску обраду јавног тужилаштва и носилаца јавнотужилачке функције са освртом на правноисторијску и упоредноправну димензију. Уједно, кандидаткиња настоји да систематизује односе јавног тужилаштва са представницима законодавне, извршне и судске власти, као и са Високим саветом тужилаштва (самосталним државним органом који јемчи самосталност јавнотужилачког система), те да детерминише предности и недостатке позитивног уставноправног положаја јавног тужилаштва и да предложи измене постојећих решења. Кандидаткиња је учинила напор да детаљно обради надлежности јавног тужилаштва систематизујући их у две главне групе – кривично гоњење и заштита јавног интереса, које се даље гранају на подгрупе.

Дисертација има за циљ и да понуди одговарајуће предлоге за побољшање уставноправног положаја јавног тужилаштва и квалификације његове правне природе као државног органа у систему власти. То би био и један од главних доприноса развоју правне науке.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

Полазећи од претходно описаних предмета и циљева истраживања, докторска дисертација кандидаткиње полази од шест научних хипотеза.

Прва хипотеза је да јавно тужилаштво није део ниједне од три основне гране власти. Основне гране власти – законодавна, извршна и судска власт су јасно издиференциране и по својој природи су стваралачког карактера, у контексту да њихово вршење доводи до формирања нове вредности, односно до доношења различитих правних аката који производе одређена правна дејства у смислу промена у правном поретку. Јавно тужилаштво према постојећем уставном решењу, као државни орган који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела није недвосмислено сврстано ни у једну од ове три гране власти, иако се могу издвојити тачке интеракције.

Друга хипотеза је да је јавно тужилаштво уставни орган, коме је поверено вршење функције кривичног гоњења и заштита јавног интереса. Отуда положај и овлашћења јавног тужилаштва имају специфичан друштвени значај који се неретко потцењује у

функционисању државе и правног поретка. Ефикасно вршење функције кривичног гоњења уз поштовање Устава и закона, те гарантовање људских права и слобода, фундаментални су услови за успостављање правне државе, која ће уживати поверење јавности.

Трећа хипотеза је да је основна функција јавног тужилаштва гоњење учинилаца за кривична дела, која обухвата поступање јавног тужилаштва у својству органа у предистражној и истражној фази кривичног поступка, као и у својству странке у фази главног претреса и у поступцима по правним лековима. Поступање јавног тужилаштва је претежно оријентисано ка кривичном гоњењу, које се спроводи по принципу официјелности. Ипак, јавни тужилац је и орган кривичног поступка, јер поред руковођења предистражним поступком и спровођењем истраге, од подношења оптужног акта суду постаје кривичнопроцесна странка. То ствара извесну напетост у односу између та два својства: заштите објективног права, с једне, и с друге стране, позиције кривичноправне странке чија је неутралност и непристрасност у односу на предмет кривичног спора крајње релативна.

Четврта хипотеза је да заштита јавног интереса утврђеног законом представља пратећу и хетерогену функцију јавног тужилаштва, која је неодвојиви део његових компетенција усмерен на заштиту општег добра. Јавни интерес је шири појам од државног интереса и он у својој суштини обухвата општи интерес, као интерес грађана.

Пета хипотеза је да самосталност као елементаран принцип уређења јавног тужилаштва јесте не само својство носиоца јавнотужилачке функције, већ и право грађана на ефективну заштиту права у кривичним и грађанским стварима.

Шеста хипотеза је да позитивноправни начин уређења положаја јавног тужилаштва у Републици Србији садржи низ правнодогматских и практичних недоследности и не пружа егзактан критеријум за његово тачно нормативно и стварно позиционирање.

Седма хипотеза је да су перспективе за даљи развој и напредак јавног тужилаштва позитивне, нарочито након усвајања Амандмана на Устав Републике Србије 2022. године. За успешно обављање бројних и захтевних функција, и идући у корак са практичним решењима, неопходно је направити заокрет у редефинисању појма јавног тужилаштва и пружити веће гаранције за независно поступање кроз адекватнији систем избора, одговорности и престанка функције носилаца јавнотужилачке функције, али и кроз његову реорганизацију, у циљу пружања снажнијих гаранција за ефективно вршења послова. Иако је уставни оквир повољан, важно је константно јачати принципе владавине права и развијати институционални капацитет јавнотужилачког система да би могао делотворно и ауторитативно да напредује.

4. Кратак опис садржаја докторске дисертације

Поред увода, закључка и приказа литературе, дисертација садржи још четири велика дела, која су подељена на бројне партије, у којима је предмет истраживања обрађен применом догматско-правног – егзететичког и нормативног, историјског и упоредноправног метода.

У уводном делу одређени су предмет и циљ рада и постављене су полазне научне хипотезе и научни методи који су коришћени. Како је тема докторске дисертације у нашој доктрини фрагментарно анализирана, у уводном делу указано је и на друштвену оправданост, односно актуелност предложене теме.

У делу под насловом „Историјат јавног тужилаштва“ кандидаткиња се бавила историјским развојем, конституционализацијом јавног тужилаштва и његовим кривичнопроцесним овлашћењима. У домаћи уставни систем јавно тужилаштво уведено је Уставом ФНРЈ из 1946. године и било је устројено као извршни орган Народне скупштине,

који је имао превасходно право надзора над правилном применом закона од стране министарстава и њима потчињених органа и установа ФНРЈ и народних република, службених лица и свих грађана. Уставни закон из 1953. године изменио је улогу тужилаштва, које је постало орган управе. Уставом СФРЈ из 1963. године тужилаштво је почело да стиче савремене обресе, а било је уређено као самосталан државни орган који гони учиниоце кривичних дела, обезбеђује јединствену примену прописа и штити законитост, уз обавезу да се у раду придржава закона, али и политичких смерница усвојених од стране Савезне скупштине, као највишег органа власти. Уставним амандманима из 1971. године започета је федерализација тужилаштва, која је спроведена Уставом СФРЈ из 1974. године. Устав Републике Србије из 1990. године поставио је јавно тужилаштво на виши ранг предвиђајући самосталност и сталност функције јавног тужиоца. Устав Републике Србије из 2006. године детаљније је регулисао положај јавног тужилаштва и гарантовао је самосталност у раду носилаца јавнотужилачке функције. Сагледавање јавног тужилаштва кроз уставну историју, уз уважавање свих околности времена и политичких прилика, доприноси комплетнијем и јаснијем схватању и оцени стварног уставноправног положаја јавног тужилаштва.

У делу под насловом „Упоредноправни модели јавног тужилаштва“ фокус је на компаративној анализи положаја јавног тужилаштва, што је посебно значајно ради издвајања кључних сличности и разлика у функционисању овог државног органа у домаћем и страним правним системима. Анализа је усредсређена на идентификовање кључних карактеристика јавног тужилаштва у системима континенталног права (у Савезној Републици Немачкој, Републици Италији, Португалској Републици) и англо-америчког права тј. *common law* система (у Сједињеним Америчким Државама).

Наредни део дисертације под насловом „Јавно тужилаштво у Републици Србији“ има за предмет положај јавног тужилаштва у Републици Србији и посвећен је детаљној анализи уставног положаја јавног тужилаштва у оквиру уређења власти у складу са начелом поделе власти. Однос јавног тужилаштва са другим државним органима је од изузетне важности, како у теоријском, тако и у практичном смислу, те је указано на опште и посебне елементе његовог односа са представницима законодавне, извршне и судске власти, као и са Високим саветом тужилаштва.

Истраживање даље води кроз испитивање уређења јавног тужилаштва у Републици Србији и сагледавање позитивноправног концепта јавног тужилаштва у оквиру друге главе овог дела. Без расправљања питања која се односе на избор носилаца јавнотужилачке функције, вредновање рада, одговорност и престанак јавнотужилачке функције, није могуће свеобухватно сагледавање положаја јавног тужилаштва као државног органа у систему власти, јер су кадровска структура, систем избора и кретање у служби његови главни стубови. Такође, пошто свако ступање на функцију имплицира снабдевање овлашћењима кривичног прогона, њихов еквивалент јесу одговорности, које у случају непрофесионалног вршења функције могу довести и до разрешења, као најстрожег облика престанка јавнотужилачке функције. У сва ова питања уплетени су и ванправни и ванинституционални механизми, који такође чине предмет ове дисертације, а који отварају и простор за увиђање различитих могућности продора политичког утицаја на јавно тужилаштво.

Трећа глава овог дела јесте „Надлежност јавног тужилаштва“, и у њој се обрађују све функције јавног тужилаштва, које су систематизоване под појмовима кривичног гоњења и заштите јавног интереса. Кривично гоњење обухвата овлашћења јавног тужилаштва у предистражном поступку, истрази, на главном претресу и у жалбеном поступку, овлашћења јавног тужилаштва у поступцима по ванредним правним лековима у кривичном поступку, кривично гоњење у ширем смислу тј. овлашћења јавног тужилаштва у прекршајном поступку и поступку за привредне преступе. Заштита јавног интереса је сложен појам, који је разрађен и под њега је подведено подношење правних средстава у грађанским стварима,

подношење предлога за продужење хитних мера по Закону о спречавању насиља у породици, подношење правних лекова против правноснажних судских одлука у грађанским и управним стварима, подношење правних средстава у поступку пред Уставним судом и отклањање нормативних несагласности ради заштите права грађана.

Четврта глава овог дела под насловом „Положај јавног тужилаштва у пракси Уставног суда“ бави се преиспитивањем поступања јавног тужилаштва у пракси Уставног суда у поступцима по уставној жалби и то у примени одлагања кривичног гоњења, закључења споразума о признању кривичног дела, делотворности истраге, правној сигурности и правима оштећених у кривичном поступку. Анализиране су и одлуке Уставног суда у поступцима нормативне контроле, који су везани за вршење јавнотужилачке функције.

Пета глава овог дела под насловом „Јавно тужилаштво у ванредном стању“ истражује поступање јавног тужилаштва у ванредном стању и након укидања ванредног стања.

Пети део под насловом „Јавно тужилаштво кроз призму интернационализације уставног права“ омогућава свеобухватну анализу положаја јавног тужилаштва, с обзиром на то да је положај јавног тужилаштва био предмет разматрања од стране референтних међународних и регионалних организација. Рад носилаца јавнотужилачке функције се рефлектује на људска права, тако да је анализирано поступање јавног тужилаштва с аспекта примене Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Одлуке Европског суда за људска права, као и Уставног суда, од значаја су за повећање квалитета вршења јавнотужилачке функције. У референтним одлукама разрађују се и начела модерног јавног тужилаштва.

У закључку ове докторске дисертације извршена је сублимација ранијих посебних закључака, чиме се пружа прецизније одређење положаја јавног тужилаштва у систему власти и дају препоруке за унапређење његовог функционисања у сложеним и изазовним условима савременог друштва и правне државе.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Докторска дисертација кандидаткиње Гордане Крстић под насловом „Јавно тужилаштво у систему поделе власти“ заснива се на темељном истраживању положаја јавног тужилаштва, као органа државне власти и садржи расправу о његовом системском позиционирању. Дисертација се бави питањима која нису само доктринарног значаја, већ имају висок степен друштвене актуелности пошто је након Уставних амандмана из 2022. године јавном тужилаштву гарантован виши степен самосталности у односу на ранија уставна решења, што је комплементарно проширењу надлежности јавног тужилаштва на спровођење истраге. Увођење јавнотужилачке истраге отворило је не само питање спремности јавног тужилаштва да ажурно и правилно предузима доказне радње, већ и питање институционалног капацитета јавног тужилаштва да то учини на непристрасан начин.

Због фрагментарне анализе у домаћој доктрини положаја јавног тужилаштва и евидентног значаја ове теме, као и чињенице да нема значајнијих монографских радова у домаћој литератури на ову тему, а стручних и научних чланака је неколицина, дисертација кандидаткиње Гордане Крстић, захваљујући свеобухватном методолошком приступу и неретко минуциозним анализама у појединим сегментима представља релевантан и оригиналан допринос домаћој правној науци. Она ће несумњиво бити богат материјал за будућа истраживања не само уставним правницима, него и кривичарима процесуалистима, али и свима онима који ће тек анализирати даљу неминовну еволуцију јавног тужилаштва у

правцу даљег проширења његове аутономије у правосуђу или негде између правосуђа и извршне власти.

Посебан квалитет дисертације је и врло педантно приказан историјскоправни оквир развоја јавног тужилаштва. Исто важи и за упоредноправну анализу која обухвата репрезентативне системе континенталног и англо-америчког права тј. *common law* система, што је било неопходно да би се показало да у савременим правним системима постоји плурализам модела јавног тужилаштва, услед чега се сва уопштавања којима теорија, по правилу, тежи, морају узети крајње релативно и с озбиљном научном резервом.

Још један посебни квалитет дисертације представља критичка анализа односа јавног тужилаштва са представницима законодавне, извршне и судске власти, која је извршена у делу у којем је обрађен позитивноправни положај јавног тужилаштва у Републици Србији. Детаљним испитивањем организационих прописа о јавном тужилаштву и статусу носилаца јавнотужилачке функције, као и закона који одређују овлашћења и границе надлежности јавног тужилаштва, кандидаткиња је показала одлично познавање материје уз критичка промишљања и квалитетну разраду импликација које имају позитивноправна решења. Додатно, анализа праксе Уставног суда и Европског суда за људска права, која је усмерена на поступање јавног тужилаштва и његов положај, употпуњује обраду ове сложене теме и поставља темеље будућих полемика.

Кандидаткиња, која долази из праксе, успела је да врло смело изнесе и самосталне научне ставове, пружајући за њих конкретне доказе и правно релевантне аргументе о положају јавног тужилаштва. Истакла је недоумице и перспективе развоја јавног тужилаштва у домаћем систему, позиционирала га у оквире правосудног система и тиме указала на значај циркулисања идеја и предлога *de lege ferenda* у научној заједници.

Дисертација се одликује обимном и квалитетном употребом домаће и стране литературе, која обухвата релевантне и актуелне изворе из области уставног права и кривичног процесног права. Сви коришћени извори су уредно цитирани, а начин на који је коришћена литература доприноси утиску да кандидаткиња влада предметом истраживања и да је изузетно научно компетентна.

Можда је и највећи научни успех кандидаткиња остварила, не само спајајући теоријска сазнања и своје вредно искуство у пракси, него и повезујући две гране права, које имају свој научно и практично сасвим издиференциран делокруг – уставно право и кривично-процесно право. Стога неће бити претерано ако се истакне да је ова докторска дисертација успешан научни експеримент комплементарности две правне гране, од којих свака има своју засебну правну логику. То чини дисертацију једним озбиљним научним подухватом који би се тешко могао остварити да кандидаткиња није сазрела и као правник практичар и као аутор. Истини за вољу, управо у тим „везовима“ налазе се свакако и неке слабије тачке ове дисертације, нарочито тамо где се кандидаткиња каткад исцрпљује у детаљима који нису увек у директној или индиректној вези са основним циљем истраживања – давањем одговора на питање шта је савремено јавно тужилаштво, коме припада, ако неком припада, да ли је, ако се може рећи да је правосуђе у ширем смислу, оно изгубило сваку суштинску везу са извршном влашћу и да ли је са становишта даље еволуције система власти, а не само јавног тужилаштва, тај потенцијални или стварни губитак везе са извршном влашћу корак унапред или „камен спотицања“ за делотворно функционисање правне државе, у којем је право правосуђе, ипак, једино судство итд. Одговори на ова питања су дати, али могли су да буду још снажнији, убедљивији и конзистентнији, што се, ипак, може сматрати двоструко позитивним са становишта будућег живота ове дисертације и развоја правне науке. Прво, биће прилике да се озбиљно полемише са ставовима ауторке која недвосмислено сврстава јавно тужилаштво у правосуђе. Друго, и она ће временом моћи да коригује или унапреди аргументативно неке своје ставове и закључке.

6. Закључак и предлог

У целини посматрано, може се аргументовано закључити да докторска дисертација кандидаткиње Гордане Крстић представља релевантан допринос проучавању и бољем разумевању уставноправног положаја јавног тужилаштва, али и корисно штиво за стручњаке других правних дисциплина које се баве јавним тужилаштвом. Изражавамо уверење да ће њени резултати послужити као основа за даља теоријска истраживања и унапређење нормативних решења у нашем позитивном праву. У том смислу, ова дисертација биће од користи подједнако теоретичарима и практичарима.

С обзиром на то да је докторска дисертација кандидаткиње Гордане Крстић, под насловом „**Јавно тужилаштво у систему поделе власти**“, написана према раније одобреном пројекту, те да је оригинално и самостално научно дело, којим је кандидаткиња дала одговарајући допринос науци уставног права, сматрамо да су се стекли сви услови да се приступи њеној јавној одбрани. Слободни смо да Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Београду учинимо предлог да прихвати позитивну оцену докторске дисертације и именује комисију за јавну одбрану.

Чланови Комисије за преглед и оцену докторске дисертације

др Владан Петров, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Београду

др Танасије Маринковић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Београду

др Ђорђе Марковић, доцент
Правног факултета Универзитета у Београду

др Мирослав Ђорђевић, научни сарадник
Института за упоредно право

У Београду, 9. априла 2026. године